

בעיני:

עלאן, ת"ז

אסירה בנווה תרצה

ע"י ב"כ עוה"ד אנדרה רוזנטל /או מוסטפא יחיא

מטעם המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

מרח' צלאח א-דין 15, ת"ד 38788, ירושלים 95908

טלפון 6280633 פקסימיליה 6283312

העותרת

נגד

מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית

ע"י פרקליטות המדינה

המשיב

עתירה למחן צו על תנאי

בית המשפט הנכבד מתבקש להזמין את המשיב או מי מטעמו ליתן טעם מדוע אין הוא משיב לפניית ב"כ בדבר זיהוי גופת כוחות צה"ל ביום 18.3.03 וכן מדוע אין הוא מעביר את הגופה, אם אכן מדובר ב- עלאן, לקבורה בכפר ארטאס, נפת בית לחם.

ואלה נימוקי העתירה:

1. העותרת הינה אשתו של עלאן, תעודת זהות מספר [] היא נשפטה ביום 1.4.03 ל-33 חודשי מאסר בפועל בשל הרשעתה בשלוש עבירות של ביצוע שרות עבור התאחדות בלתי מותרת. תצהיר העותרת רצ"ב ומסומן באות ע' 1.
2. ביום 18.3.03 פורסם בתקשורת כי עלאן חוסל ע"י כוחות צה"ל במהלך קרב יריות באזור בית לחם.
3. ביום 20.3.2003 פנה ב"כ העותרת אל לשכת המשיב בבית אל בבקשה לקבל לידיו מסמכי זיהוי אודות המנוח, בהנחה שאכן מדובר בו, וכן לקבל אישור לקבור אותו בכפר ארטאס, נפת בית לחם. עוד ציין ב"כ העותרת כי עלאן היה אסיר בעבר וסביר להניח כי קיימים העתקים מטביעות אצבעותיו במאגר המשטרתי. העתק פנייה זו רצ"ב ומסומן באות ע' 2.

4. ביום 25.3.03 פנה ב"כ העותר בשנית אל לשכת היועמ"ש של המשיב בבית אל. העתק פנייה זו רצ"ב ומסומן באות ע' 3.
- עובר להגשת עתירה זו, ביום 6.4.03, פנה ב"כ העותרת בשיחת טלפון בשעות הערב אל סדן הירש בלשכת היועמ"ש של המשיב על מנת לקבל עדכון אודות הבקשה הכפולה של זיהוי וקבורה. נמסר לב"כ כי "אין תשובה".
- תגובה זו הינה תמוהה מקצת לאור העובדה שפורסם בכל אמצעי התקשורת בסמוך ליום 18.3.03 דבר חיסולו של עלאן ע"י כוח צה"ל; כלומר ברור לפולם כי קיים זיהוי וודאי של הגופה, וכי אי מסירות אמצעי הזיהוי למשפחה למשך שלושה שבועות לאזור מותו הינה מכוונת.
5. בבג"צ 1601/90 עו"ד משולם שליט נ' ח"כ שמעון פרס ו-46 אח' פ"ד מד(3) 353, קבע השופט ברק (כתוארו אז), בע' 365, מול האותיות ר' ו-ו', כלהלן:

6. "עד כה עמדתי על שני מקורות משפטיים לחובת הגילוי: מהותו המשטר והאופי הציבורי של ההסכם. לחובת הגילוי קיים מקור שלישי. מקור זה מעוגן בזכותו של הציבור לדעת. (ראה סגל, "זכות האזרח לקבל מידע בעניינים ציבוריים", עיוני משפט י' 625 (התשמ"ה)) הלכה פסוקה היא, כי חופש הביטוי הוא מעקרונות היסוד של שיטתנו המשפטית (ראה בג"צ 73/53 חברת "קול העם" בע"מ נ. שר הפנים, פ"ד ז 871). חופש הביטוי הוא ערך מרכזי. במרכזו עומד החופש של האדם "להשמיע את אשר עם לבו ולשמוע מה שיש לאחרים להשמיע" (הנשיא לנדוי ב ד"נ 9/77 חברת החשמל לישראל בע"מ נ. עתון "הארץ" בע"מ, פ"ד לב (337) 3). לשם הגשמתה של חירות זו, מעניק הדין לבעל החירות זכויות נוספות הנגזרות מהחירות. (ראה ע"פ 95/51 פומדמסקי נ. היועץ המשפטי, פ"ד ו' 355, 341) בין הזכויות הנוספות הללו מצויה גם "הזכות לקבל מידע" (בג"צ 399/85 הנ"ל, בעמ' 267). כנגד זכותו של היוזיר לקבל מידע עומדת חובתו של השלטון לספק מידע (ראה בג"צ 243/82 זכרונני נ. הוועד המנהל של רשות השידור, פ"ד לו (757) 1). מכאן חובתם של נושאי תפקידים ציבוריים ליתן מידע לבני הציבור. אכן, חובת הגילוי, הנגזרת מחופש הביטוי אינה קשורה רק למהותו של המשטר הדמוקרטי, אלא גם - כמו עצם חופש הביטוי עצמו - לזכותו של היחיד בחברה כי האמת תחשף וכי תנתן לו האפשרות להגשמה עצמית. הזכות לדעת היא לא רק זכותו של הציבור. היא גם זכותו של היחיד."

6. העותרת מבקשת לקבל לידיה העתק תעודות פטירת בעלה. היא מבקשת לקבל לידיה העתק מהדו"ח הפתולוגי אודות מותו של בעלה. היא מבקשת לקבל את הגופה לקבורה.
7. העותרת מפנה לבג"צ 5688/92 ש' ויכסלבאום ואח' נ' שר הבטחון ואח', פ"ד מז (2), 812 שם כתב השופט ברק (כתוארו אז) בעמ' 828 את הדברים הבאים:

12. כבוד האדם הוא, כפי שראינו, כבודו של הנפטר עצמו. "השאיפה לקבורה ראויה היא טבעית לאדם בתור שכזה" (ע"א 294/91 (3) הנ"ל, בעמ' 520). זהו גם כבודה של משפחת הנפטר (ראה בג"צ 3933/92 מוסטפה בראכאת ואח' נ' אלון פיקוד המרכז (להלן - פרשת בראכאת 15)). עמדתו על כך בע"א 294/91 (3), בצייני, בעמ' 520:

"לבני משפחת הנפטר עומדות הזכות והחירות, כי זכרו של יקירם יכובד בדרך הנראית להם כראויה, וכי תינתן להם האפשרות להביע את רגשותיהם כלפיו באופן הנראה להם כמתאים."

ברוח דומה ציין השופט עציוני בפרשה אחרת:

"כולי עלמא לא פליגי שזכותו של כל אדם לכבד בדרך נאותה את זכרם של אהוביו שהלכו לעולמם, בהתאם לאורח חייהם ולמסורתם כל זמן שדבר זה אינו פוגע ברגשות או באינטרסים לגיטימיים של הזולת. וברור גם ש"בית קברות הינו מקום לא רק לקבורת המתים, אלא גם להבעת האהבה והכבוד שרוחשים החיים למתים"... (ע"א 280/71 גרעון נ' חברת קדישא חש"א ואח' (16)), בעמ' 23).

ועל אותו רעיון חזר המשנה לנשיא, השופט אלון, בציינו:

"ואף זו הלכה פסוקה היא, כי "כבוד האדם" בענייננו משמעו, בראש וראשונה כבוד המת, היינו רצונו המפורש או המשוער של הנפטר, וכבוד החיים, היינו רצון משפחת הנפטר, אוהביו ואהוביו, המבקשים לכבד את זכר הנפטר" (ע"א 1482/92 א' הגר נ' ח' הגר ואח' וערעור שכנגד (17)), בעמ' 801-802).

8. התחמקותו של המשיב מליתן מענה לפניות ב"כ, הן בכתב והן בעל פה, אינה טבירה ודרשת התערבותו של בית המשפט הנכבד הזה.
9. על-כן, לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן את הצו המבוקש ולהפכו להחלטי.

ירושלים, 8 אפריל, 2003

אנדרה רוזנטל, עו"ד

ב"כ העותרת

